

Завадських Г. М.,
к.е.н, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь, Україна

БЕЗПЕКА І ЯКІСТЬ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ

Забезпечення безпечності і якості продукції є ключовою складовою захисту здоров'я споживачів. Товаровиробники визначають, що саме висока якість і безпечність харчової продукції є основним стратегічним комерційним потенціалом. Тому безпечність продуктів харчування повинно стати пріоритетним напрямом державної політики в сфері продовольчої безпеки.

Дослідженню безпечності і якості продукції присвячені праці А. Бабюка, В. Геєця, С. Кваші, Ковальнової, А. Лисецького, А. Садекова, О. Скидана, О. Проневича, В. Янчука та інших вчених.

В Україні становлення законодавства у сфері безпеки і якості харчових продуктів обумовлюється необхідністю підвищення рівня правової культури населення (споживачів), а також зміною правової свідомості, юридичного мислення та відчуття відповідальності операторів ринку. Варто зазначити, що чинні редакції основних законодавчих актів у сфері безпечності та якості продуктів харчування не окреслюють вимог до якісного складу самого пакування таких продуктів і потребують доопрацювання [1]. Головним нормативно-правовим актом, в якому визначаються основні положення щодо безпеки та якості продуктів харчування є Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» від 23 грудня 1997 р. № 771/97-ВР [3]. Безпечність харчового продукту в цьому законодавчому акті визначається як стан харчового продукту, що є результатом діяльності з виробництва та обігу, яка здійснюється з дотриманням вимог, встановлених санітарними заходами та/або технічними регламентами, та забезпечує впевненість у тому, що харчовий продукт не завдає шкоди здоров'ю людини (споживача), якщо він спожитий за призначенням. Відповідно до визначення Міжнародної організації зі стандартизації (ISO), якість - це сукупність властивостей і характеристик продукту, які надають йому здатність задовольняти обумовлені або передбачувані потреби.

Починаючи з 2005 року Україна запровадила законодавчу вимогу введення систем управління безпечністю харчових продуктів (УБХП) для

виробничих, логістичних, торговельних потужностей. Однак, перешкодами для практичної реалізації цієї ініціативи є ряд невирішених проблем, а саме інституціональна недосконалість контролюючих органів, брак професійного досвіду, низька правовакультура вітчизняного бізнесу, відсутність ринкового запиту на впровадження НАССР. ЄС є одним з найбільш безпечних і регульованих ринків світу, коли мова йде про якість і безпеку харчових продуктів. На даний час роздрібні торговельні мережі Європи очікують, що їхні постачальники зможуть задовольнити попит на високоякісне і безпечне виробництво продуктів харчування. Для цього було успішно впроваджено низку всіляких стандартів, які гарантують споживачам постійну та таку, що відповідає сучасним вимогам, якість [2]. До останнього часу в Україні діяла система технічного регулювання, в якій вимоги до продукції, у тому числі харчової, визначала держава у співпраці з виробниками. Шляхом розроблення національних нормативно-правових актів формувалося відповідне регуляторне середовище, яке включало технічні регламенти, національні стандарти на продукцію, методичні рекомендації та настанови, технічні умови тощо. Після підписання Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання реформувати систему технічного регулювання і привести її до європейських вимог.

В Угоді про асоціацію між Україною з однієї сторони та Європейським Союзом з іншої, яка була підписана в 2014 році, чітко зазначені зобов'язання нашої держави привести у відповідність національне законодавство з вимогами ЄС до 2021 року. Ці зобов'язання стосуються, в тому числі, вимог до безпечності і якості харчових продуктів та системи державного контролю за дотриманням вимог законодавства про безпечність харчових продуктів, які виробляються та вводяться в обіг на території України [1].

Безпека харчових продуктів і продовольчої сировини взаємопов'язана із соціальною складовою частиною стратегії сталого розвитку суспільства, належить до основних факторів, що визначають стан здоров'я населення та безпеку країни. У зв'язку із наявністю в існуючих правових актах суттєвої різниці (навіть у термінології) постає необхідність більш детального вивчення цих документів та адаптування їх із урахуванням європейських стандартів. Подальші наукові дослідження слід спрямовувати на визначення ефективності функціонування чинної в Україні моделі системи контролю безпечності та якості харчових продуктів [4].

Забезпечення якості споживчих товарів є найважливішим чинником підвищення рівня життя населення, її економічної, соціальної та екологічної

безпеки. Незважаючи на наявність вже сформованої нормативної бази у цій сфері, зокрема євроінтеграційного закону та роботу над чисельними підзаконними нормативними актами, які деталізують вимоги вже прийнятих законів, сьогодні спостерігається гальмування їх прийняття або взагалі відсутність, що спричиняє труднощі під час експорту української харчової продукції та перешкоджає інтеграційним процесам, пов'язаним з європейським вибором України [1].

Вирішення проблеми забезпечення безпеки та якості харчової продукції потребує вдосконалення державної політики у сфері якості та безпеки продовольчих товарів. На сьогодні можна констатувати, що механізм забезпечення безпечності та якості харчових продуктів в Україні діє неефективно. Тому основними напрямками забезпечення продовольчої безпеки в Україні мають стати розробка сучасних стандартів та, що особливо актуально, дотримання затверджених стандартів.

Список використаних джерел

1. Завадських Г.М. Ключові аспекти забезпечення якості та безпечності продуктів харчування в Україні в умовах євроінтеграції. Інновації управління продуктивністю та поліпшення якості зерна пшениці озимої, присвячена пам'яті професора Г.П. Жемелі: матеріали Всеук. наук.-практ. інтернет-конф. (Полтава, 30 вересня.2021). Полтава: ПДАУ, 2021.С. 159-162.
2. Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О., Грицаєнко М.І., Завадських Г.М., Педченко Г.П. Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: монографія. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. 271 с.
3. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 771/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Соломахіна К. Правові аспекти забезпечення якості продукції. Всеукраїнська науково-практична конференція магістрантів і студентів ТДАТУ. Факультет економіки та бізнесу: всеукраїнська науково-практична конференція, збірник тез доповідей. м. Мелітополь, 18 листопада 2021 року. Мелітополь: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2021. С.79-81.

Захаренко-Селезньова А.М.,
старший викладач кафедри маркетингу,
*ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»,
м. Полтава, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ LEAN КОНЦЕПЦІЙ В МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА

Процес виробництва для сучасного Українського підприємства є складним механізмом, який пов'язаний із технологією перетворення